

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада Хмельницького
національного університету
протокол від _____ 2022 № _____

Голова Вченої ради
_____ Микола СКИБА
Підпис

_____ Освітньо-професійна

Вид освітньої програми

_____ Дизайн

Назва освітньої програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

_____ другий (магістерський)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

_____ 022 Дизайн

Код і найменування

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

_____ 02 Культура і мистецтво

Шифр і назва

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ

_____ магістр дизайну

Назва

Освітня програма вводиться у дію
з _____ 2022 р.

Наказ від _____ 2022 р., № _____

Ректор _____ Сергій МАТЮХ
Підпис Ініціали, прізвище

ВНЕСЕНО:

Кафедра _____ дизайну _____

Протокол № ____ від ____ _____ 2022 р.

Зав. кафедри _____ Ельвіра БАЗИЛЮК
Підпис

ПРОЄКТНА ГРУПА:

Гарант (Керівник проєктної групи)
_____ Ельвіра БАЗИЛЮК, к.т.н., доц.
Підпис
_____ bazyliukel@khnmu.edu.ua _____
E-mail гаранта

Члени проєктної групи:

_____ Ігор КОВТУН, к.т.н., доц.
Підпис

_____ Галина ОЛІЙНИК, к.т.н., доц.
Підпис

_____ Оксана СТРИЖОВА, к.т.н.
Підпис

ПОГОДЖЕНО:

<p>Вчена рада факультету _____ _____ технологій і дизайну _____</p> <p>Протокол від _____ 2022 р., № ____</p> <p>Голова вченої ради ФТід _____ <u>Тетяна ІВАНІШЕНА</u> Підпис</p>	<p>Навчально-методичний відділ</p> <p>Завідувач _____ Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ Підпис</p> <p>Навчальний відділ</p> <p>Завідувач _____ Олег САМОЛЮК Підпис</p> <p>Відділ забезпечення якості вищої освіти</p> <p>Завідувач _____ Ганна КРАСИЛЬНИКОВА Підпис</p>
---	--

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Керівник

Назва організації (підприємства)

Підпис

Ініціали, прізвище

Керівник

Назва організації (підприємства)

Підпис

Ініціали, прізвище

Керівник

Назва організації (підприємства)

Підпис

Ініціали, прізвище

Голова студентської ради факультету технологій і дизайну

Назва

Підпис

Ініціали, прізвище

I. Профіль освітньої програми зі спеціальності «Дизайн»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Хмельницький національний університет, Факультет технологій та дизайну, Кафедра дизайну
Ступінь вищої освіти	Магістр
Назва освітньої кваліфікації	Магістр дизайну
Офіційна назва освітньої програми	Дизайн
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому – одиничний. Обсяг освітньої програми – 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Згідно рішення Акредитаційної комісії МОНУ України, сертифікат УД №23007753, виданий від 27 грудня 2018 р.
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій – 7 рівень; FQ-EHEA – другий цикл; EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет адреса постійного розміщення освітньої програми	http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?1=0&r=50
2. Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних вирішувати комплексні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру в галузі дизайну	
3. Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	Галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн. <i>Об'єкти:</i> комплекси, системи та процеси дизайну в промисловій, побутовій, суспільній, соціокультурній сферах життєдіяльності людини. <i>Цілі навчання:</i> формування здатностей до вирішення дизайнерських дослідницько-інноваційних та комплексних завдань, що характеризуються невизначеністю умов і вимог. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, принципи і концепції в дизайні та особливості їх застосування для забезпечення якості розроблених предметно-просторових чи візуально-інформаційних дизайн-об'єктів із заданими властивостями та естетичними характеристиками. <i>Методи, методики та технології:</i> активні (інтерактивні, проєктні) методи навчання, методи автоматизованого проєктування дизайн-об'єктів, методи комп'ютерного моделювання дизайн-об'єктів, методи стилізації, трансформації форми дизайн-об'єктів тощо.

	<i>Інструменти та обладнання:</i> графічні редактори 2D та 3D художнього і технічного проєктування та анімації: Adobe Cloud (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe Animate, Adobe InDesign), системи автоматизованого проєктування, а також обладнання, техніки та технології для роботи з відповідними матеріалами.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі культури і мистецтва за спеціальністю дизайн. <i>Ключові слова:</i> дизайн, концептуальне проєктування, засоби і методи дизайну, системне художнє проєктування, дизайн одягу, дизайн інтер'єру і меблів, графічний дизайн та реклама.
Особливості програми	Програма містить комплексну систему кооперації фахових художніх практик та впровадження ідей у проєкти в матеріалах та комп'ютерних технологіях. Програма орієнтує на актуальні для регіонального ринку праці спеціалізації і професії, ґрунтується на підприємницькій стратегії розвитку Хмельницького національного університету з тісної співпраці з регіональним ринком праці та органами місцевого самоврядування. Для організації зв'язку з реальним виробництвом, програма забезпечує можливості виконання проєктних робіт за замовленнями підприємств та промислових кластерів Подільського регіону. Програма ґрунтується на авторських курсах фахових дисциплін на базі навчання за оригінальною методикою та системою гармонізації об'єктів дизайну (авторства викладачів кафедри дизайну ХНУ). Програмні результати навчання забезпечують можливість їх апробації на міжнародних та всеукраїнських фахових і мистецьких конкурсах, фестивалях («Барви Поділля», «Синергія»), за їх організації Хмельницьким національним університетом. Програмні результати закладають перспективність стажування/участі у професійних фахових об'єднаннях: Спілка дизайнерів України, Спілка архітекторів України.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до підготовки за програмою, дизайнер може виконувати аналітичну, проєктну, дослідницьку, виробничо-управлінську та інші види професійної діяльності. Магістр дизайну може займати посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, а саме: – дизайнер (художник-конструктор, художник-модельєр, модельєр-конструктор), дизайнер графічних робіт, дизайнер інтер'єру, дизайнер меблів, дизайнер одягу, дизайнер тканин, дизайнер пакування; – керівник (студії за видами мистецтва та художньої творчості, аматорського об'єднання, клубу за інтересами та ін.); - дизайнер-дослідник; - член експертної художньо-технічної ради; – викладач вищого навчального закладу, асистент; -- викладач професійно-технічного навчального закладу, вчитель середнього навчально-виховного закладу. Також магістр дизайну може мати такі фахові спеціалізації: - іміджмейкер, стиліст;

	<ul style="list-style-type: none"> - блогер з дизайнерської тематики; - експерт-консультант з фахового виду дизайну
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: 8-го рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 8-го рівня EQF-LLL.</p> <p>Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Проблемно-орієнтоване, індивідуально-творче та студентоцентричне навчання, засноване на активній самоосвіті та безпосередній взаємодії викладача і здобувача (бінарності освіти).</p> <p><i>Технології навчання:</i> пасивні (пояснювально-ілюстративні та презентаційні), активні (проектні, проблемні командні воркшопи, професійні майстер-класи).</p> <p>Навчання очне (денна форма) та дистанційне (заочна форма) можливе у online та offline режимах, що забезпечено наявністю аудиторного й наочного фондів, системи дистанційної освіти Moodle Хмельницького національного університету (https://msn.khnu.km.ua/), застосуванню чатів у Viber, Telegram, а також Zoom та Meet відеоконференцій.</p>
Оцінювання	<p>Види оцінювання – самоконтроль, поточний, підсумковий: тестування теоретичних знань; публічний захист результатів лабораторного, практичного і курсового проєктування (презентацій, банерів, портфоліо, експозицій, планшетів, кресленників, зразків, макетів, готових виробів) у вигляді їх перегляду чи прийому комісією з викладачів кафедр дизайну та рисунку і проєктної графіки, за участі роботодавців та фахівців галузі дизайну; усні та письмові іспити, публічний захист результатів дипломного проєктування перед екзаменаційною комісією на чолі з представниками бізнесу чи роботодавцями</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проєктами.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність здійснювати концептуальне проєктування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією).</p> <p>ФК 2. Здатність проведення проєктного аналізу усіх впливових чинників і складових проєктування та формування авторської концепції проєкту.</p> <p>ФК 3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.</p> <p>ФК 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.</p>

	<p>ФК 5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.</p> <p>ФК 8. Здатність вести ефективну економічну діяльність у сфері дизайну.</p> <p>ФК 9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги).</p> <p>ФК.10. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.</p>
--	---

7. Програмні результати навчання (ПРН)

<p>ПРН.1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.</p> <p>ПРН.2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми</p> <p>ПРН.3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРН.4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами.</p> <p>ПРН.5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту.</p> <p>ПРН.6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.</p> <p>ПРН.7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для вирішення задач і проблем в галузі дизайну.</p> <p>ПРН.8. Здійснювати передпроектний аналіз з урахуванням усіх вагомих чинників, що впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту.</p> <p>ПРН.9. Застосовувати методику концептуального проектування і здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних рішень, а також функціональних і естетичних вимог до об'єкта дизайну.</p> <p>ПРН.10. Критично опрацьовувати проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.</p> <p>ПРН.11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.</p> <p>ПРН.12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати на практиці правила оформлення прав інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН.13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.</p> <p>ПРН.14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН.15. Представляти концептуальне рішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні проектних завдань (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН.16. Формувати дизайн-маркетингову стратегію позиціонування та просування продуктів</p>

дизайну (товарів і послуг) на внутрішньому та глобальному ринках.
 ПРН.17. Управляти процесом вироблення продукту дизайну (товарів і послуг) на різних етапах брендингу та ребрендингу (за спеціалізаціями).

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю 022 Дизайн забезпечують наково-педагогічні працівники ХНУ. Відповідність професорсько-викладацького складу Ліцензійним умовам надання освітніх послуг забезпечено критеріями відповідності спеціальності їх диплома про освіту, науковою спеціальністю, науковим ступенем, ученим званням та рівнем науково-професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпечення аудиторним фондом, мультимедійним та спеціальним обладнанням (устаткуванням), лабораторіями, комп'ютерними класами, відповідає ліцензійним вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний план та пояснювальна записка до нього, робочі програми з навчальних дисциплін, комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін, програми наскрізної практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів. Наявність електронних ресурсів та програмного забезпечення: електронна бібліотека, інституційний репозитарій, електронний журнал, доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою, модульне середовище для навчання MOODLE

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ХНУ та закладами вищої освіти України: - Харківською державною академією дизайну та мистецтв; - Київським національним університетом технологій та дизайну
Міжнародна кредитна мобільність	В межах двосторонніх договорів між ХНУ та закордонними вузами: - Природничо-технологічним університетом м. Бидгощ (Польща); - Jan Matejko Academi of Fine Arts in Krakow (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не здійснюється

II. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

Шифр КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семестр
1	2	3	4	5
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Дисципліни загальної підготовки (ОЗП)				
ОЗП.01	Методика дизайнерських досліджень та захист інтелектуальної власності	5	іспит	1
ОЗП.02	Маркетинговий менеджмент	5	залік	2
ОЗП.03	Методика викладання фахових дисциплін	5	іспит	2
ОЗП.04	Іноземна мова (за проф.спрацюванням) (англійська, німецька, французька)	5	залік	1
Дисципліни професійної підготовки (ОПП)				
ОПП.01	Концептуальне проєктування	9	іспит	1, 2
ОПП.01.1	Концептуальне проєктування	2	курсний проєкт	2
ОПП.02	Сучасне мистецтво	5	іспит	1
ОПП.03	Переддипломна практика	10	залік	3
ОПП.04	Кваліфікаційна робота (дипломний проєкт)	20	ДП	3
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66		
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
	Вибіркові дисципліни 1 семестр	8	залік	1
	Вибіркові дисципліни 2 семестр	16	залік	2
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24		
Загальний обсяг освітньої програми:		90		

Описи всіх навчальних дисциплін наведені у Додатку А.

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми.

Структурно-логічна схема підготовки визначає науково-методичне структурування процесу реалізації освітньої програми, тобто короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Схему представлено у вигляді графа (Додаток Б).

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Дизайн» спеціальності 022 «Дизайн» здійснюється у формі публічного захисту дипломного проекту та завершується видачею диплома встановленого зразка про присудження особі ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації Магістр дизайну.

Атестація здійснюється відкрито і публічно. Дипломний проект має бути перевірений на академічний плагіат та оприлюднений на офіційному сайті (репозитарії) ХНУ.

IV. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в університеті відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 чинного Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами). Система внутрішнього забезпечення якості функціонує в університеті на п'яти організаційних рівнях відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, що розміщене в рубриці «Публічна інформація» (Режим доступу : <http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/024.pdf>).

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням університету оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми представлена в Додатку В.

VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми представлена в Додатку Г.

Використані джерела

1 Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2 Закон “Про вищу освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3 Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>

6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОНУ від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу МОНУ від 30.04.2020 № 584).

7 Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз’яснень стосовно освітніх програм».

8 Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності. Постанова КМУ від 30 грудня 2015 № 1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021 № 365).

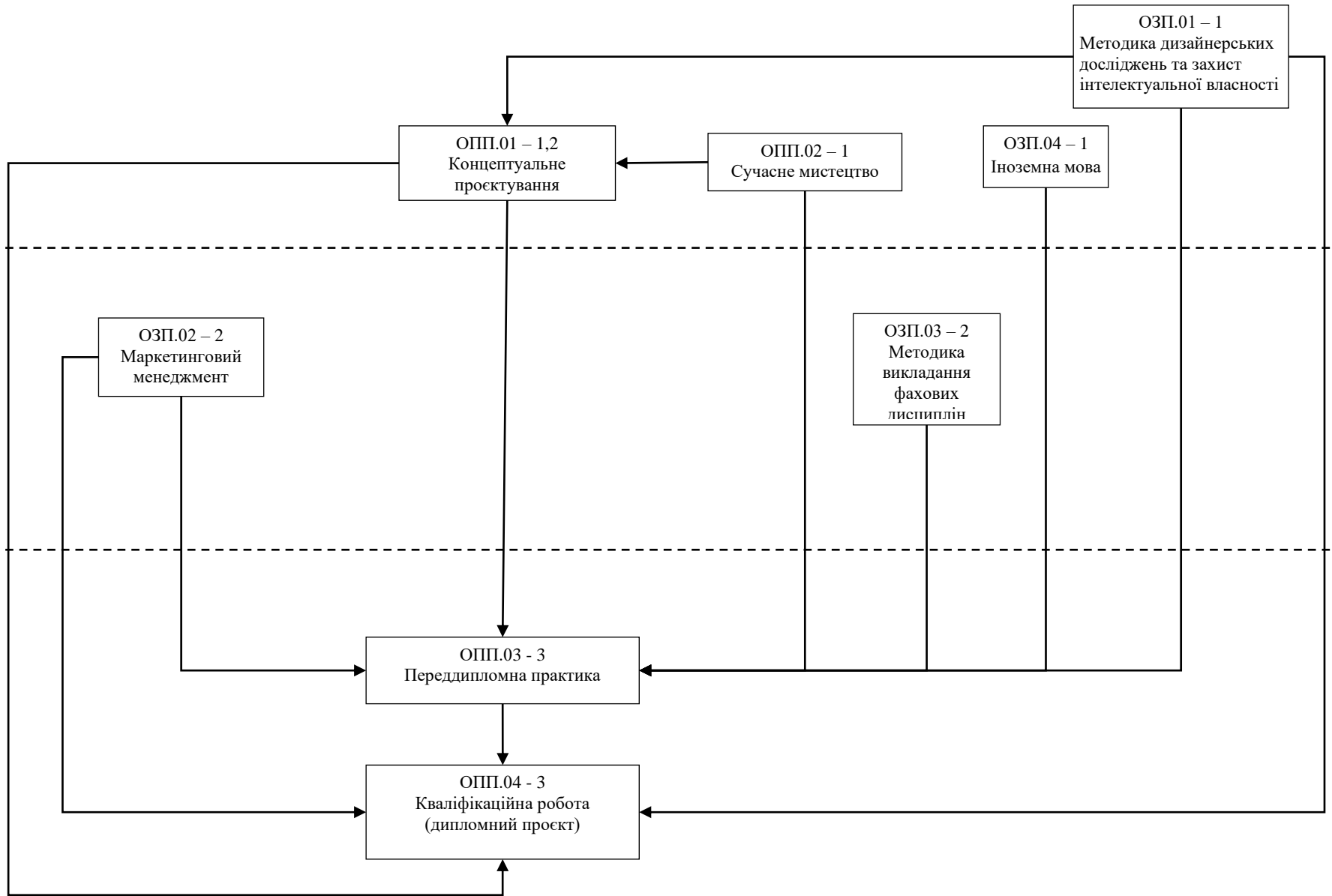
9 Лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 «Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти».

10 Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 022 – «Дизайн» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОНУ від 21 грудня 2018 № 1433.

I семестр

II семестр

III семестр

Додаток В

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	Обов'язкові дисципліни							
	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОПП.01	ОПП.02	ОПП.03	ОПП.04
ІК	+		+		+		+	+
ЗК1					+		+	+
ЗК2	+		+		+		+	+
ЗК3		+	+		+		+	+
ЗК4	+			+	+			
ЗК5					+		+	+
ЗК6			+		+		+	+
ФК1					+		+	+
ФК2	+				+		+	+
ФК3					+	+		+
ФК4	+							+
ФК5			+				+	
ФК6					+		+	+
ФК7					+		+	+
ФК8		+						+
ФК9		+					+	+
ФК10		+		+			+	+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	Обов'язкові дисципліни							
	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОПП.01	ОПП.02	ОПП.03	ОПП.04
ПРН 1					+		+	+
ПРН 2	+		+		+		+	+
ПРН 3		+	+		+		+	
ПРН 4	+			+				
ПРН 5		+			+		+	+
ПРН 6					+		+	+
ПРН 7	+		+		+		+	+
ПРН 8	+				+		+	+
ПРН 9					+		+	+
ПРН 10	+				+		+	+
ПРН 11			+		+	+		+
ПРН 12	+							+
ПРН 13			+				+	
ПРН 14					+		+	+
ПРН 15					+		+	+
ПРН 16		+						+
ПРН 17		+			+		+	+

